

BORGERLIGT SAMARBETE I NORGE

— AKTUELLA UTTALANDEN

Sv.T. lät i förra numret fem norska skribenter redovisa sin syn på den förändrade situationen i Norge efter samarbetsregeringens tillkomst. Det positiva intrycket av den norska regeringen förstärks av en nyligen genomförd opinionsundersökning i Norge, som visade att inte mindre än 73 procent av de tillfrågade var positivt inställda till den borgerliga regimen, medan endast 17 procent ansåg, att den hade skött sig dåligt. Vi kan i detta nummer presentera svaren på några frågor, som tidskriften riktat till de fyra borgerliga politiker, som främst bär äran av samarbetsregeringens tillkomst i september i fjol, nämligen statsminister *Per Borten* (Senterpartiet), utrikesminister *John Lyng* (Høyre), kyrko- och undervisningsminister *Kjell Bondevik* (Kristelig Folkeparti) samt odelstingspresident *Bent Røiseland* (Venstre).

Sv. T.:

Har regeringssamarbetet hittills enligt Er uppfattning svarat mot förväntningarna?

Per Borten:

Ja, etter mitt skjønn har samarbeidet om den nåværende regjering svart til forventningene. Samarbeidet innen selve Regjeringen har vært positivt og godt. Det har heller ikke støtt på vanskeligheter å samle de fire samarbeidende partier om en aktiv framtidspolitik. Samarbeidet mellom Regjeringen og de partigrupper i Stortinget som støtter den, har vært nært og tillitsfullt.

John Lyng:

Ja.

Kjell Bondevik:

Ja, obetinget.

Sv. T.:

Arbeiderpartiet talar och skriver om en "konservativ paus". Vad anser Ni om detta?

Per Borten:

Det er meget vanskelig å forstå hva som menes med påstanden om eller frykten for en "konservativ pause". Det framstår som et politisk slagord uten egentlig innhold.

Hvis tankegangen er at det med den borgerlige regjeringens tiltreden skulle foreligge en fare for et saktere utviklingstempo i f. eks. den alminnelige økonomiske aktivitet, i socialpolitikken utbyggingen av

undervisning og forskning, kommunikasjoner, boligreisningen, distriktsutbyggingen m.m., må det være et uttrykk for at man gjerne ser spøkelser ved bøylys dag.

Forholdet er at de fire samarbeidende partier krevet en sterkere aktivitet på en rekke av samfunnslivets områder da de var i opposisjon. Regjeringen er optatt av å skape grunnlag for å øke tempoet på disse områder. Meg bekjent er det heller ikke på noe område skjedd ting som kan begrunne en reell frykt for nedsatt tempo, enn si pause i utviklingen.

Det som preger utviklingen i Norge er tvert om en meget sterk aktivitet på alle områder. Den økonomiske vekst er meget høy, antagelig har vi i dag en av de høyeste vekstrater i Europa.

I sosialpolitikken tar vi nå et av de aller største og viktigste løft som er tatt i dette land. Mange regner det som det avgjort største. Jeg tenker på innføringen av en alminnelig tilleggs pensjonsordning som skall settes ut i livet fra 1. januar 1967. Denne gjennomføres med alminnelig tilslutning i Stortinget, men både når det gjelder valget av pensjonsløsning og den konkrete utformning av reformen har de samarbeidende partier gjort seg sterkt gjeldende. Trygdesatserne er også blitt forhøyet. Jeg vil også nevne at Regjeringen har gått inn for en sterkest mulig utbygging av handicapomsorgen, så noen pause i utbyggingen av sosialpoli-

tikken, tror jeg ingen kan påvise. Tvert om, også her er inntrykket et høyt utviklingstempo, så høyt som våre begrensede resurser kan klare.

John Lyng:

Jeg har ikke merket noen slik "pause", og jeg tror ikke egentlig Arbeiderpartiet har det heller.

Kjell Bondevik:

Uttrykket savner faktisk grunnlag.

S. T.:

Tror Ni, att det råder enighet i regeringen och Stortinget om att framdeles följa NATO-politiken efter samma linjer som hittills?

Per Borten:

Det kan ikke være noen tvil om at Regjeringen og det overveldende flertall i Stortinget fortsatt ser vårt medlemskap i NATO som grunnlaget for vår sikkerhetspolitikk. Hvorvidt NATO-samarbeidet vil foregå etter de samme linjer i fremtiden som hittil, er vanskelig å svare på, for som kjent ønsker Frankrike en omlegning her. Dette er i øyeblikket gjenstand for forhandlinger mellom paktens medlemmer.

John Lyng:

Ja, stort sett, — og da me særlig understrekning av NATO's mulighet til å bidra til en avspenning i Europa.

Kjell Bondevik:

Innen Regjeringen er det enighet om fortsatt å følge de samme lin-

jer som hittil. I Stortinget har det alltid vært noen få representanter som har stått i opposisjon til det offisielle standpunkt. Det er mitt intrykk at Stortinget fortsatt stort sett er samlet om NATO-politikken.

Sv. T.:

Vill regeringen gå in för ett norskt medlemskap i EEC?

Per Borten:

Dette spørsmål er ikke aktuelt i dag, og det er ingen som vet når det måtte bli aktuelt igjen. Under de rådande forhold følger de norske myndigheter utviklingen i EEC meget nøye for å ha det best mulige grunnlag for å ta stilling til spørsmålet om tilslutning og tilslutningsform i tilfelle Storbritannia og andre EFTA-land slutter seg til 6-maktssamarbeidet.

John Lyng:

Det beror på hvordan markeds-situasjonen i Europa utvikler seg. Rent personlig tror jeg at et medlemskap vil være den naturlige løsning.

Kjell Bondevik:

Problemene med norsk medlemskap i EEC er i dag temmelig uklare. Før en får klarlagt vilkårene for norsk medlemskap, kan en ikke låse seg fast i noe standpunkt i dette spørsmålet.

Sv. T.:

Tror Ni, att det eventuellt kan finnas ett nordiskt alternativ till Europapolitiken?

Per Borten:

Europa-politikk er et omfattende begrep, men jeg går ut fra at det her menes markedspolitikken i Vest-Europa.

Det nordiske samarbeid, herunder det økonomiske samarbeid, er av den aller største betydning. Vi må legge vekt på å utvikle dette videre på alle de områder hvor det er mulig og i de deltagende lands felles interesse. Noe egentlig alternativ til Europapolitikken vil dette imidlertid vanskelig kunne bli slik som markedspektivene i Europa er i dag. På den annen side må vi søke å unngå at de nordiske lands stillingtagen i markeds-spørsmålene fører til uønskede markedsmessige konsekvenser for dem inbyrdes.

John Lyng:

Her vil der aldri bli tale om et enten — eller, men alltid om et både — og.

Kjell Bondevik:

Neppe i dag

Sv. T.:

Vad betraktar Ni som regeringens viktigaste uppgifter under de närmaste åren?

Per Borten:

Spørsmålet er altfor omfattende til at det kan besvares i et kort intervju-svar. Jeg må innskrenke meg til å understreke at sterk vekst, utbygging av arbeidsplasser, økt levestandard for alle og et trygge- og bedre samfunn å leve i er målsettingen, og innenfor denne vil

Regjeringen få de viktigste oppgaver i de kommende år.

John Lyng:

Innenrikspolitisk: å sette folkepensjonen ut i livet, å gjennomføre en omlegging av vår skattepolitikk for å gi plass for mere dynamiske tendenser, og å bidra til en effektiv utbygging av distriktenes næringsliv.

Kjell Bondevik:

På kristen-demokratisk grunn å samle folket til helhjertet innsats om en bred utbygging av landets totale ressurser innen utdanningssektoren og innen næringslivet i videste forstand. Gjennom konstruktiv fredspolitikk, bl.a. ved sterkere engasjement innen ulike former for utviklingshjelp å legge grunnlaget for et større brorskap mellom folk av ulike raser og nasjoner.

Sv. T.:

till **Bent Röiseland i egenskap av ledare för de fyra samarbetspartiernas stortingsgrupper: Hur har samarbetet gått mellan regeringspartierna i stortinget?**

Bent Röiseland:

Det er fire selvstendige partier med hvert sitt program som har gått i regjeringssamarbeid. Alle var klar over at intet av de samarbeidende partier ville få gjennomført sine saker fullt ut etter eget godtykke, en måtte ta omsyn til de andre. Men alle regnet også med at en gjennom samarbeidet ville få gode sjanser til å gjennom-

føre det *vesentligste* i de respektive programmer. Dette har også vist seg å være riktig.

Samarbeidet har gått utmerket. Det har vært holdt mange konferenser mellom regjeringen og gruppeførerene, og gruppeførerene har drøftet sakene med de respektive grupper. I de store ordskiftene er det sørget for en viss samordning.

Jeg kan på det nåværende tidspunkt ikke se at det skulle være noen skjær i sjøen som samarbeidet skulle strandre på. Men jeg ser ikke bort fra at en i tida framover saktens kan komme opp i situasjoner som vil sette krav både til samarbeidsviljen og samarbeidsevnen.

Sv. T.:

Vilket råd skulle Ni vilja ge svenska meningsfränder beträffande borgerlig samling?

Per Borten:

Slik spørsmålet er formet, kan jeg vanskelig gi noe svar i det hele. Saken er at den borgerlige regjering i Norge bygger på et samarbeid mellom fire selvstendige partier. Det er overhodet ikke tale om borgerlig partisamling. Selv om det er spørsmål om råd med hensyn til et borgerlig *samarbeid* i Sverige med tanke på regjeringsmakten, vil jeg vanskelig kunne gi noe råd; forholdene i de to land er forskjellige. Det eneste jeg kan si er at det ville vært vesentlig vanskeligere å etablere et regjeringssamarbeid mellom de fire samarbeid-

dende partier her hjemme om man ikke på forhånd hadde hatt et ganske utstrakt samarbeid i Stortinget i form av felles standpunkter i viktige saker.

John Lyng:

Å nå fram til et realistisk og godt samarbeid mellom partier

som historisk og ideologisk har høyst forskjellig utgangspunkt, vil først og fremst kreve tålmodighet og atter tålmodighet.

Kjell Bondevik:

Forholdene synes å være såpass ulike i de to land at det er vanskelig å gi noe råd.